

Tarih: 26.12.2025

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ

مَا قَدَّمَتْ لِعَاقِبَتِهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ

وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ

NEFİS MUHASEBESİ

Muhterem Mü'minler!

İnsanın hem dünyasını hem de ahiretini imar eden ve çok önemli bir hakikat olan nefis muhasebesi; insanın kendini sorgulaması, sözlerini, fiillerini ve niyetlerini Allah'ın rızası ölçüsünde tartmasıdır. Hesaba çekilmeden önce insanın kendisini hesaba çekmesidir. Yüce Rabbimiz hutbemin başında okuduğum ayet-i kerimde şöyle buyurmuştur:

“Ey iman edenler! Allah'tan sakının ve herkes yarın için ne hazırladığına baksın.”¹

Bu ayet bizlere her gün ve her an kendimize dönüp bakmamız gerektiğini hatırlatmaktadır.

Aziz Mü'minler!

İnsan çoğu zaman başkalarının kusurlarını görmede son derece dikkatli, fakat kendi hatalarını fark etmede son derece ihmalkâr olabilmektedir. Oysa gerçek olgunluk; başkalarını yargılamakta değil, kendini sorgulamakta gizlidir. Nefis muhasebesi yapmayan bir kalp zamanla katılaşıp, vicdan körelir ve hatalar sıradanlaşır.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur:

“Akıllı kişi, nefisini hesaba çeken ve ölümden sonrası için çalışan kimsedir.”²

Demek ki akıllı olmak, sadece dünyevî menfaatleri hesaplamak değildir; asıl olan ahiret için hazırlık yapabilmektir.

Kardeşlerim!

Nefis, insana hem iyiliği hem de kötülüğü fısıldar. Kur'an'da buyurulduğu üzere nefis, kötülüğü emretmeye meyyaldir. Eğer insan, nefisini kontrol altına almazsa; kibir, haset, öfke, riya ve bencillik gibi hastalıklar kalbi kuşatır. İşte nefis muhasebesi, bu hastalıkların ilacıdır.

Öyleyse nefis muhasebesi için kendimize şu soruları sormalıyız:

* Geride bıraktığımız yıl Allah'a ne kadar yakın olabildim?

* Bugün Allah'ın emirlerine ne kadar uyabildim?

* Aileme, komşuma, kardeşlerime karşı sorumluluklarımı yerine getirebildim mi?

* Zamanımı faydalı işlerle mi, yoksa boş meşguliyetlerle mi tükettim?

* Dilimle ve hareketlerimle kimleri incittim?

* Namazı, ahlâkı ve kul hakkını ne kadar önemsedim?

* Yeni yılda Rabbimin benden razı olacağı nasıl bir kul olabilirim?

Aziz Cemaat!

Nefis muhasebesi, sadece günahları saymak değildir. Aynı zamanda yapılan iyiliklerin samimiyetini de tartmaktır. Çünkü yapılan bir hayır, riya ile gölgelenirse değerini yitirir. Yapılan bir ibadet, ihlasla süslenirse az da olsa bereketlenir. Unutmayalım ki, ahirette büyük bir hesap günü vardır. O gün, ne makamlar ne servetler fayda verir. Fayda verecek olan; temiz bir kalp, samimi bir iman ve hesaba çekilmiş bir nefistir. Nitekim Hz. Ömer (radıyallahu anh) hayat düsturu haline getirmemiz gereken şu sözü söylemiştir:

“Hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekin! Büyük hesap günü için kendinizi hazırlayın! Çünkü kıyamet gününde hesap, ancak dünyada iken kendisini hesaba çekenler için kolay olacaktır.”

¹ Haşr, 59/18.

² Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 25.